

Com elaborar un protocol de recerca: de la idea al document científic

PROGRAMA:

1. Introducció / Justificació

En l'actual context sanitari, la recerca en salut és una competència essencial per avançar cap a una pràctica assistencial de qualitat, segura i basada en l'evidència. Per als professionals d'infermeria, investigar implica identificar problemes rellevants de la pràctica, formular preguntes científiques, prendre decisions metodològiques adequades i generar coneixement aplicable a la millora de l'atenció.

Aquest curs acompanya els professionals en el procés de transformar una idea inicial en un protocol de recerca complet, coherent i viable, posant l'èmfasi en l'aplicació pràctica dels principals elements del projecte: la formulació de la pregunta de recerca, la justificació científica, l'elecció del disseny metodològic, la definició de la mostra i les variables, la planificació de l'anàlisi de dades, les consideracions ètiques i la redacció final del protocol.

2. Objectius

2.1. General

Potenciar les competències investigadores dels professionals per dissenyar i elaborar un projecte d'investigació en ciències de la salut.

2.2. Específics

En finalitzar el curs, els participants seran capaços de:

- Formular una pregunta d'investigació rellevant i definir-ne la justificació científica mitjançant una revisió de la literatura.
- Dissenyar el marc metodològic d'un estudi, seleccionant el disseny, la població, la mostra i els criteris d'inclusió i exclusió adequats.
- Operacionalitzar variables i elaborar el pla d'anàlisi estadística, integrant estratègies d'anàlisi descriptiva i inferencial.
- Redactar un protocol d'investigació complet que inclogui l'estructura formal, ètica de la recerca, cronograma, limitacions i viabilitat del projecte.
- Sintetitzar i presentar el protocol de recerca amb claredat, rigor i capacitat argumentativa en una defensa oral breu.

3. Àmbit

Medicina basada en l'evidència.

4. Destinataris

Infermers/eres de Família i Comunitària i d'Atenció Primària.

5. Modalitat

Distància.

6. Lloc de realització

Aula Virtual de l'AIFICC.

7. Període realització / Cronograma

De l'1 de setembre fins al 11 de desembre de 2026.

El curs es desenvolupa de manera progressiva i continuada a través de set mòduls, que s'activaran a l'aula virtual en les dates establertes. Els participants hauran de completar les activitats, els tests i les entregues dins dels terminis indicats.

Calendari resumit:

Període	Activitat principal
1-14 setembre	Mòdul 1. Revisió bibliogràfica
15-28 setembre	Mòdul 2. Tipologia de dissenys d'estudi en recerca quantitativa
29 setembre-12 octubre	Mòdul 3. Mostra i validesa en els estudis quantitius
5-19 octubre	1a entrega. Formulació del protocol de recerca.
13-26 octubre	Mòdul 4. Tècniques d'anàlisi de dades quantitatives
27 octubre-9 novembre	Mòdul 5. Redacció d'un protocol de recerca
2-16 novembre	2a entrega. Desenvolupament dels apartats metodològics del protocol de recerca
10-16 novembre	Mòdul 6. Aspectes ètics i legals en recerca en salut
17-23 novembre	Mòdul 7. Dificultats, limitacions i bibliografia
24-30 novembre	3a entrega. Protocol de recerca complet
2-4 desembre	4a entrega. Presentació PPT per a la defensa
10-11 desembre	Defensa online sincrònica (8 min de defensa + 2 min de preguntes)

8. Hores lectives

35 hores a distància.

9. Nombre de participants / places

25 participants. La inscripció es realitzarà per ordre de sol·licitud fins a exhaurir les places disponibles.

Atès el caràcter aplicat i progressiu de la formació, es recomana que les persones inscrites disposin d'interès per iniciar-se en la recerca i d'una idea inicial, problema assistencial o àrea d'interès que pugui servir de base per elaborar el protocol de recerca. **La inscripció al curs comporta el compromís de seguir l'activitat formativa, realitzar les entregues en les dates establertes i participar en les activitats d'avaluació previstes.**

10. Continguts

Mòdul 1. Revisió bibliogràfica

1. Identificació d'un problema a investigar i formulació de la pregunta de recerca
2. Estratègies de cerca avançada en bases de dades científiques
3. Avaluació de la qualitat i rellevància dels estudis
4. Gestió de referències bibliogràfiques

Mòdul 2. Tipologia de dissenys d'estudi en recerca quantitativa

1. Tipus de dissenys quantitius: descriptius i analítics
2. Estudis observacionals i experimentals
3. Aplicacions, avantatges i limitacions de cada disseny

Mòdul 3. Mostra i validesa en els estudis quantitius

1. Tipus de mostreig: probabilístic i no probabilístic
2. Validesa interna i externa

3. Fonts d'error i biaixos

Mòdul 4. Tècniques d'anàlisi de dades quantitatives

1. Estadística descriptiva i inferencial
2. Mesures de freqüència i associació
3. Comparació de variables

Mòdul 5. Redacció d'un protocol de recerca

1. Estructura formal d'un protocol científic
2. Plantejament del problema i metodologia
3. Referències i annexos

Mòdul 6. Aspectes ètics i legals en recerca en salut

1. Principis ètics de la recerca
2. Consentiment informat i confidencialitat
3. Avaluació ètica

Mòdul 7. Dificultats, limitacions i bibliografia

1. Identificació de limitacions metodològiques
2. Gestió de riscos de recerca
3. Bibliografia científica

11. Metodologia

Metodologia online, aplicada i orientada a l'elaboració progressiva d'un protocol de recerca. A cada mòdul, l'estudiant disposarà de materials docents, lectures recomanades, activitats d'autoavaluació i una tasca aplicada relacionada amb el seu protocol. Haurà de lliurar les activitats en les dates establertes i rebrà feedback per part de l'equip docent. També disposarà d'espais de consulta i d'un fòrum de dubtes per resoldre qüestions metodològiques, contrastar decisions i rebre orientació durant el desenvolupament de l'activitat formativa.

12. Docents

- **Dra. Narly Benachi Sandoval.** Infermera del CAP Casanova (CAPSBE). Doctora en Medicina i Recerca Translacional. Màster en Epidemiologia. Màster en Cures Infermeres a l'Atenció Primària. Especialista en docència per a l'educació universitària. Responsable d'Estratègia i Innovació AIFiCC. Coordinadora GdT recerca i innovació de l'AIFiCC.
- **Dra. Mireia López Poyato.** Infermera del CAP Casanova (CAPSBE). Professora associada de la Faculta d'Infermeria de la Universitat de Barcelona. Doctora en Ciències Infermeres. Especialista en Infermeria Familiar i Comunitària. Màster oficial de Lideratge i gestió en serveis d'infermeria. Llicenciada en Pedagogia social. Membre GdT recerca i innovació de l'AIFiCC.
- **Dra. Iris Forcada Parrilla.** Infermera de l'EAP Santa Clara (ICS Girona SUD). Professora associada de la Universitat de Girona. Doctora en Biologia Molecular, Biomedicina i Salut. Especialista en Infermeria Familiar i Comunitària. Màster en Ciències de la Infermeria. Membre GdT recerca i innovació de l'AIFiCC.
- **Sra. Elena Mañes López.** Infermera del CAP Camp de l'Arpa (ICS Barcelona). Professora associada de l'Escola universitària d'Infermeria Hospital Sant Pau (Universitat Autònoma de Barcelona). Especialista en Infermeria Familiar i Comunitària. Màster en Atenció a les persones amb diabetis. Màster en geriatria i gerontologia. Màster en Cures Infermeres a l'Atenció Primària. Llicenciada en Biologia. Membre GdT recerca i innovació de l'AIFiCC.

13. Nivell d'avaluació

L'avaluació serà contínua i valorarà el procés de treball de l'estudiant al llarg del curs. Cada mòdul i bloc d'avaluació final, es qualificarà de 0 a 100 punts, distribuïts segons les activitats previstes.

Distribució de l'avaluació per mòduls

Activitat d'avaluació	Percentatge
Test d'autoavaluació	20%
Participació en fòrums	20%
Entrega parcial	60%
Total	100%

Bloc d'avaluació final

Activitat final	Percentatge
Protocol complet	60%
Presentació PPT per a la defensa	20%
Defensa oral del protocol	20%
Total bloc final	100%

Requisits per obtenir l'apte

- Completar dins del termini les activitats de cada mòdul: tests d'autoavaluació, fòrums i entregues parcials o principals, segons correspongui.
- Incorporar la retroacció docent en la millora progressiva del projecte.
- Obtenir un mínim de 70/100 en cada mòdul i bloc d'avaluació final.

14. Certificació

Els participants que compleixin satisfactòriament els requisits del curs rebran un certificat d'aprofitament expedit per l'entitat organitzadora.

El certificat inclourà les dades identificatives del participant, el títol i l'àmbit de l'acció formativa, el col·lectiu professional destinatari segons la LOPS, les hores lectives, els crèdits reconeguts, les dates de realització i els logotips i segells acreditatius corresponents.

Els crèdits d'aquesta activitat no seran aplicables als professionals que hi participin mentre estiguin en formació com a especialistes en Ciències de la Salut.

15. Organitza

AIFiCC

16. Formació amb el suport de:

Ministeri de Sanitat del Govern d'Espanya i Departament de Salut.

Sol·licitada l'acreditació del curs al Consell Català de Formació Continuada Professions Sanitàries.